

DE COMMISSARIS



Jean Surmont

inkijkexemplaar

Jean Surmont

DE COMMISSARIS

Eerste druk 2025
Copyright tekst © Jean Surmont

OMSLAG
vormgeving ProBeeld | Ambilicious

BINNENWERK
vormgeving Ambilicious Studio
Redactie Inanna van den Berg | Ambilicious

Copyright © 2025 Ambilicious, Waddinxveen

ISBN 978-94-93366-46-6 | NUR 330
www.ambilicious.nl

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm, of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

DE COMMISSARIS



Ambilicious

*Oft have I heard that grief softens the mind,
And makes it fearful and degenerate;
Think therefore on revenge, and cease to weep.*

W. Shakespeare, Henry VI, Part 2, scene 4

*Vaak heb ik gehoord dat verdriet de geest verzacht,
En het angstig en ontaard maakt;
Denk daarom aan wraak en houd op met huilen.*

W. Shakespeare, Henry VI, Part 2, scene 4

Voor Lily, Gust en Lio

1

2 december 1946

De telefoon rinkelde. Het was half twee 's nachts.

De commissaris had een fikse por in zijn ribbenkast nodig van zijn vrouw vooraleer hij de hoorn opnam.

Slaperig mompelde hij: 'Hallo ...?'

'Commissaris, agent Vandenabeele hier. Excuseer dat ik u stoor. Er is een schietpartij gemeld.'

'Schietpartij ...?'

'Ja, commissaris, in het Café de Londres. Ik denk dat we maar beter ter plaatse gaan.'

De commissaris was ondertussen rechtop gaan zitten.

'Zijn er slachtoffers?'

'Dat weet ik niet, commissaris. Germaine Vergauwe is hier nogal over haar toeren binnengelopen met de melding dat er geschoten is ...'

De commissaris mompelde iets over een mens niet gerust kunnen laten en zwaaide zijn benen uit bed.

'Goed, we spreken ter plekke af.'

'Wat is er, Oscar?' vroeg zijn vrouw die het hele gesprek gevolgd had.

'Er is blijkbaar geschoten in het Café de Londres. Ik zal een kijkje moeten gaan nemen.'

'Wil je een beetje stil zijn voor de kleine? En maak me straks als je terug bent niet wakker met je koude voeten.'

De commissaris gromde; hij besloot wijselijk niet te reageren. Hij was pas sinds enkele weken met zijn vrouw opnieuw 'on speaking terms', een gevolg van overplaatsing – tegen haar zin in – van de stad naar deze kleine kustgemeente. Zijn aanstelling in de stad inruilen voor wat ze als

‘een boerengat’ omschreef, had tot verschillende hoogoplopende ruzies geleid. Nu de melk enigszins was afgekoeld, was het zaak om dit zo te houden.

Nadat de commissaris zijn uniform had aangetrokken en nog vlug een kop koude koffie had gedronken, haastte hij zich, samen met zijn Mechelse scheper Max naar het Café de Londres. Max was een toevallige logé die na de bevrijding was blijven plakken. Niemand wist wie de eigenaar was of waar de hond vandaan kwam. Waarschijnlijk hadden de Duitsers hem achtergelaten toen ze begin september '44 de wijk namen. Max was afgeleverd op het politiebureau. Aangezien er niemand bereid was om zich over de hond te ontfermen, besloot de commissaris hem dan maar zelf mee naar huis te nemen.

Zoals hij het had verwacht, werd de commissaris die avond niet met open armen ontvangen. Hij moest al zijn charmes aanwenden om zijn vrouw te overtuigen. Max mocht blijven, op voorwaarde dat er een passend tehuis voor hem zou gezocht worden. Mevrouw de commissaris zag het echt niet zitten om tegelijk voor een peuter van drie jaar en een grote hond te zorgen.

Plichtsgetrouw ging de commissaris op zoek naar een nieuw onderkomen voor Max. Uiteindelijk vond hij een boerderij waar Max terecht kon. Fel tegen Max' zin werd hij er afgeleverd. Twee dagen later stond Max weer voor de commissaris zijn deur. De hond had zijn punt gemaakt. Hij werd ingelijfd als nieuwste lid van het korps.

De commissaris was nu best opgelucht dat Max aan zijn zijde liep. De hond gaf hem een veilig gevoel. Het was pik-donker: de straatverlichting deed het nog altijd niet, hoewel de oorlog nu toch al meer dan een jaar voorbij was. Nergens brandde er licht. Het dorp sliep.

Met een zaklamp in de aanslag stapte hij de brede laan op.

Het weer was zacht voor de maand december. De westenwind verraadde zijn aanwezigheid in de vorm van zandwolken die over de straat zwiepten.

Max gromde. Hij voelde dat er iets niet in de haak was.

‘Stil, Max. Het is oké’ kalmeerde de commissaris hem. In de verte stond een groepje mensen met in het midden het bonkige silhouet van agent Vandenabeele. Hij salueerde toen hij de commissaris opmerkte.

‘Goedenavond, commissaris. Nogmaals mijn excuses dat ik u heb moeten storen.’

‘Goedenavond, Aloïs. Geen probleem. Vertel het eens.’

‘Wel, blijkbaar hebben twee gasten hier eerder op de avond boel gezocht. De cafébaas heeft ze, samen met een andere stamgast, buitengegoid maar dan zijn ze teruggekomen en zou er een schot gelost zijn.’

‘Wie zegt dat?’

‘De cafébaas.’

‘En is er iemand gewond?’

‘Neen, commissaris. Gelukkig niet.’

‘Sporen van een kogelinslag?’

‘Dat heb ik nog niet kunnen vaststellen. Daarvoor is het momenteel te donker, vrees ik.’

‘Hmm. Ik zie dat er barst in de ruit zit.’

‘Ja, volgens de cafébaas hebben ze op het venster gebonkt, waardoor het glas gebarsten is.’

‘Enig idee wie die twee zijn?’

‘Volgens de stamgasten was een van de twee Robert Van Hecke. De andere hebben ze niet herkend.’

‘Van Hecke, de aannemer?’

‘Ik vermoed van wel, commissaris.’

‘Hmm. Bon. Dan zien we dat morgen wel. Sluit de boel, noteer de namen en laat iedereen morgen vanaf 9u30 naar het bureau komen voor verder verhoor en verklaringen. Hoe heet die cafébaas?’

‘Georges Vercoullie, commissaris.’

‘Is die niet aangebrand?’

‘Hij had sympathie voor den Duits.’

‘Is hij hier ergens?’

‘Ik haal hem voor u, commissaris.’

Agent Vandenabeele stapte naar het groepje en wenkte een van hen en bracht hem tot bij de commissaris.

‘U bent Georges Vercouillie en uitbater van dit etablissement?’

‘Ja, commissaris. En ik wens klacht in te dienen tegen Van Hecke.’

‘Dat kan, meneer Vercoullie. Morgen op het bureau. Ik verwacht dat u nu het café sluit en dat iedereen rustig naar bed gaat.’

‘Maar, kan dat zomaar. Kan die Van Hecke mij zo maar met een revolver bedreigen?’ riep Vercouillie verontwaardigd uit.

Max gromde en ontblootte zijn tanden.

‘Max! Gedraag je!’ beet de commissaris hem toe. ‘We gaan dat morgen bekijken, meneer Vercoullie. Het is laat en er zijn geen slachtoffers. Kruip in uw bed, ik zal hetzelfde doen.’

Vercouillie had meer aandacht voor Max zijn snuit dan voor de commissaris en besloot om eieren voor zijn geld te kiezen. Zonder nog een woord te zeggen draaide hij zich om en stapte het café binnen.

‘Iedereen naar huis. Ik moet sluiten op bevel van de politie,’ sprak hij de overgebleven stamgasten toe.

‘Maar, allé. Ik had nog een afsluitertje willen drinken,’

protesteerde er eentje.

‘Dat zal dan voor morgen moeten zijn,’ antwoordde de uitbater.

‘Da’s hier nog erger dan in de tijd van den Duits,’ foeterde een tweede.

Het duurde nog een kwartier vooraleer iedereen vertrokken was. Al die tijd wachtten de commissaris en Max op het trottoir. De commissaris vond het raadzaam om niet binnen te gaan; zijn aanwezigheid zou alleen maar de gemoederen kunnen verhitten. Agent Vandenabeele noteerde de namen van alle aanwezigen, met de melding dat ze later zouden verhoord worden.

Toen Vercouillie afsloot en de gordijnen toetrok, nam ook de commissaris afscheid van agent Vandenabeele en stapte hij huiswaarts. Was dit nu het soort politiewerk dat hij in de toekomst mocht verwachten? Was hij toch niet beter in de stad gebleven ...?